

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 3.3.2009
KOM(2009) 103 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

Bedre adgang til moderne ikt i landdistrikterne

{SEC(2009) 254}

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA- PARLAMENTET

Bedre adgang til moderne ikt i landdistrikterne

1. INDLEDNING

Effektiv brug af informations- og kommunikationsteknologi (ikt), baseret på bedre højhastighedsadgang (bredbåndsforbindelse) til internettet, anerkendes alment som nøglen til at øge produktiviteten og stimulere innovation i Europa, herunder i landdistrikterne¹. Ikt kan i høj grad medvirke til at fremme iværksætterinitiativer og økonomiske fremskridt i landdistrikterne og dermed bidrage til at styrke landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne, livskvaliteten og diversificeringen af landdistrikternes økonomi.

Høj kvalitetsinternetadgang kan være med til at frigøre potentialet i landdistrikterne og gøre disse til mere attraktive steder at bo. Ikt hjælper eksisterende virksomheder til at udføre opgaver mere effektivt og virkningsfuldt og opfylder deres behov for hurtig adgang til mange forskellige slags information. Ikt øger også mulighederne for at oprette nye virksomheder og gør det lettere at levere livsvigtige tjenester og forbedre livskvaliteten².

I dag er der store forskelle mellem medlemsstaterne i udbuddet og brugen af e-tjenester og højhastighedsadgang til internettet, og kløften mellem de forskellige landes landdistrikter og mellem landdistrikterne og byområderne er endnu større. Hovedparten af befolkningen i landdistrikterne må tage til takke med tjenester af lavere kvalitet og til en højere pris.

Den europæiske økonomiske genopretningsplan (EERP)³ understreger, hvor vigtig en rolle bredbåndskommunikation spiller for moderne økonomier, og sigter mod at sikre, at alle europæere har mulighed for bredbåndsadgang til internettet i 2010. I den forbindelse har Kommissionen foreslået, at der afsættes yderligere midler på 1,0 milliard EUR til at slå bro over bredbåndskløften. Dette vil gøre det muligt for landdistrikterne at gøre en målrettet indsats for at løse nogle af de problemer, de står over for som følge af den økonomiske og finansielle krise⁴.

Denne fælles meddelelse er et svar på en anmodning fra Rådet (landbrugs- og fiskeri) til Kommissionen om at undersøge spørgsmålet om bedre adgang til moderne ikt i landdistrikterne, særlig højhastighedsadgang til internettet⁵. Meddelelsen er et indlæg i den politiske debat om, hvordan udviklingen af landdistrikterne kan bidrage til Lissabonstrategien og EU's ikt-politik. En undersøgelse om adgang til computernet i landdistrikterne⁶, der blev bestilt af Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikterne og gennemført i december 2007, danner grundlag for dele af meddelelsen og bilaget.

¹ KOM(2007) 803 af 11.12.2007.

² SPEECH/07/311, tale af kommissionsmedlem Mariann Fischer Boel.

³ KOM(2008) 800 af 26.11.2008.

⁴ KOM(2009) 36 af 28.1.2009.

⁵ Rådets konklusioner 7085/07 af 19. marts 2007.

⁶ "Study on Availability of Access to Computer Networks in Rural Areas" (i det følgende "SAACNRA"), 2007, http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/index_en.htm.

2. DEN POLITISKE BAGGRUND

At skabe et viden- og innovationsbaseret samfund er et af EU's højt prioriterede mål, og i den fornyede Lissabonstrategi⁷ anerkendtes den rolle, udviklingen af landdistrikterne spiller i indsatsen for at fremme udbredelsen af ikt i landdistrikterne.

I 2005 blev den strategiske i2010-ramme for modernisering og udbredelse af EU's politiske instrumenter til at stimulere informationssamfundets udvikling frem til 2010 sat i værk. I den efterfølgende ministererklæring fra Riga om e-integration⁸, fastlagde medlemsstaterne en række mål, der blandt andet gik ud på, at efterslæbet i internetbrug for grupper, der risikerer at blive udelukket fra informationssamfundet, skulle halveres inden 2010, og at bredbåndsinfrastrukturen skulle nå ud til mindst 90 % af EU's borgere og virksomheder i 2010. EU skulle således mobilisere de relevante instrumenter, herunder strukturfondene, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), EU's politik for informationssamfundet og EU's konkurrencepolitik i et fælles fremstød for at skaffe alle europæere bredbåndsadgang til internettet.

Udvikling af landdistrikterne, der er den anden søjle i den fælles landbrugspolitik, vedrører først og fremmest beskæftigelse, vækst, konkurrenceevne og bæredygtighed i landbruget, skovbruget, fødevarerektoren og landdistrikterne, udvikling af den menneskelige kapital, vedligeholdelse og forbedring af miljøet samt livskvalitet og bekæmpelse af klimaændringer. På denne baggrund udpeger Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne⁹ indførelse og udbredelse af ikt i landbruget, fødevarerektoren og skovbruget samt i landdistrikterne i almindelighed og landboturisme som vigtige indsatsområder. Det europæiske netværk for landdistriktudviklingen, der er et nyt vigtigt element i politikken for udvikling af landdistrikterne, udgør et forum for fastlæggelse af behovene og udveksling af god praksis.

Både strukturfondene og ELFUL støtter investeringer i ikt-tjenester, -infrastruktur, -produkter og -færdigheder, og der er omfattende afsmittende virkninger mellem og inden for de enkelte områder. I den nuværende periode vil hovedparten af de planlagte investeringer i udviklingen af informationssamfundet i landdistrikterne og de mindre udviklede regioner støtte udviklingen af e-tjenester, mens investeringerne i ikt-infrastruktur bliver mere begrænsede¹⁰. Hvad angår udvikling af færdigheder og uddannelse tilbyder Den Europæiske Socialfond (ESF) og ELFUL finansieringsmuligheder for iværksættere og befolkningen i landdistrikterne i almindelighed, og ELFUL tilbyder yderligere særlige muligheder for landbrugere, fødevareraktører og skovforvaltere. Det syvende EU-forskningsrammeprogram (RP7) stimulerer desuden forskning og overførsel af innovation i landdistrikterne, navnlig gennem initiativerne "Videnbaserede regioner" og "Forskningspotentiale", hvor ikt er en af kernesektorerne.

De strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne for 2007–2013 lægger op til, at der skabes synergi og komplementaritet mellem politikken for udvikling af landdistrikterne, beskæftigelsespolitikken og de strukturelle foranstaltninger. Hvad angår ikt, vil man få mest

⁷ KOM(2005) 330 af 20.7.2005.

⁸ http://europa.eu.int/information_society/events/ict_riga_2006/doc/declaration_riga.pdf

⁹ Rådets afgørelse 2006/144/EF af 20. februar 2006 om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne.

¹⁰ Skillelinjerne mellem hvad de forskellige EU-midler må bruges til, fastsættes af medlemsstaterne og regionerne.

ud af denne synergi, hvis foranstaltningerne til udvikling af informationssamfundet i landdistrikterne forankres i bredere regionale eller nationale ikt-strategier, der støttes af både ELFUL og strukturfondene. Denne strategiske fremgangsmåde burde sikre kompatibilitet og komplementaritet med de regionale og nationale ikt-politikker. Inden for disse rammer bør Kommissionen, medlemsstaterne og de berørte parter samarbejde om at udvikle en EU-strategi for bredbånd, der kan fremskynde den udbygning og opgradering af bredbåndsnettene, som den europæiske økonomiske genopretningsplan kræver.

Bedre adgang til internet og ikt i landdistrikterne kan også betragtes som lige så vigtigt for de lande, der er (potentielle) kandidater til medlemskab af EU, som for de nuværende EU-lande, eftersom kandidatlandene allerede er begyndt at forberede gennemførelsen af EU's politikker med støtte fra EU's førtiltrædelsesmidler.

3. INDSATSOMRÅDER OG DE NUVÆRENDE FORHOLD

3.1. Ikt-udvikling og -mål for landdistrikterne

I meddelelsen "Bredbånd til hele EU" (2006)¹¹ fastslog Kommissionen, at de vigtigste årsager til bredbåndskløften mellem byområder og landdistrikter er lav befolkningstæthed, isoleret beliggenhed og manglende konkurrence. Andre samfundsøkonomiske faktorer, herunder lav indtægt og uddannelse, manglende adgang til ny teknologi, ringe tjenestekvalitet, mangel på applikationer med relevant indhold for virksomheder i landdistrikterne, manglende oplysning og en aldrende befolkning, medfører, at færre benytter sig af muligheden for bredbåndsadgang¹².

Stimulering af efterspørgslen: Indhold, tjenester og applikationer

Bredbåndsbaserede applikationer slår bro over forskelle i tid og sted, så tjenesterne kan nå ud til privatpersoner og virksomheder dér, hvor de har hjemme. Det er afgørende, at der lægges vægt på **udvikling af tjenester og relevant indhold** for at øge interessen for offentlige onlinetjenester og bredbånd i landdistrikterne.

Den nuværende ikt-kløft mellem byområder og landdistrikter viser, at nationale og lokale administrationer og institutioner er nødt til at investere i foranstaltninger, der stimulerer efterspørgslen. Det er afgørende, at der udvikles og tilbydes offentlige serviceydelser som e-forvaltning, e-sundhed og e-læring. Samtidig skal landdistriktbefolkningens it-færdigheder styrkes, og der skal udvikles lokale applikationer.

Der bør tilskyndes til udvikling af virksomhedstjenester med bredbåndsinternetforbindelse, herunder tjenester, der er relevante for landbrugsvirksomheder, eftersom indførelse af bredbånd i virksomhederne er et vigtigt middel til effektivitetsgevinster. Bredbåndsforbindelser gør virksomhederne lettere tilgængelige, og derved lettes informationsstrømmene, og det bliver nemmere at få overblik over markedet og fastsætte priser. Desuden lettes samarbejdet med fødevareindustrien, og transaktionsomkostningerne reduceres.

¹¹ KOM(2006) 129 af 20.3.2006.

¹² KOM(2006) 129 af 20.3.2006 og SAACNRA, s. 64.

I dag er brugen af offentlige serviceydelser i EU's tyndt befolkede områder mere begrænset end i de tæt befolkede områder¹³. For eksempel ligger udnyttelsesgraden for e-forvaltningstjenester i EU-27 på henholdsvis 22,5 % i tyndt befolkede områder og 32,9 % i tæt befolkede områder. Brugen af internet blandt små og mellemstore virksomheder og mikrovirksomheder i landdistrikterne ligger på et meget lavt niveau i forhold til store virksomheders internetbrug, fremgår det af en række landdistriktudviklingsprogrammer (bl.a. i Bulgarien og England). Små og mellemstore virksomheder lider særligt under manglen på kvalificeret arbejdskraft på området ny teknologi¹⁴.

I 2008 havde ca. halvdelen (41,7 %) af befolkningen i de tyndt befolkede områder af EU-27 aldrig brugt internettet, sammenlignet med 27,4 % i de tæt befolkede områder. I visse medlemsstater havde ca. halvdelen af den samlede befolkningen aldrig brugt en pc (f.eks. Bulgarien, Cypern, Grækenland, Italien, Portugal, Rumænien, Malta). I EU-27 har 30 % af husstandene i de tyndt befolkede områder DSL-adgang til internettet mod 40 % i byområderne¹⁵. I perioden 2005–2007 vandt DSL-adgang til internettet hurtigere frem i byområderne end i landdistrikterne, og set på nationalt plan er DSL-adgang to til fire gange mindre udbredt i landdistrikterne end i byområderne¹⁶.

Bredbåndsinfrastruktur

Det er yderst vigtigt, at medlemsstaterne, regionerne og de lokale myndigheder tager hensyn til landdistrikternes samfundsøkonomiske behov i de nationale strategier og nationale/regionale programmer. **De igangværende bestræbelser** på at forsyne EU's landdistrikter med moderne ikt, herunder ny trådløs og satellitbaseret teknologi, **bør videreføres og styrkes**. Derfor har Kommissionen i sin økonomiske genopretningsplan foreslået, at der afsættes yderligere 1 mia. EUR til dette formål. Offentlig støtte til sådanne initiativer skal være i overensstemmelse med EF-traktatens regler for statsstøtte.

I december 2007 var bredbåndsdækningen (DSL) i EU-27 nået op på 98 % i byområderne, mens den kun var 70 % i landdistrikterne¹⁷. Dækningen er fortsat ringe i Slovakiet (39 %), Polen (43 %), Grækenland (50 %) og Letland (65 %) samt i Bulgarien og Rumænien.

3.2. Tabte muligheder for en række aktører

Landbrugsvirksomheder

Tiltag for at fremme indførelsen og udbredelsen af ikt i fødevarerektoren som helhed og i landbrugserhvervet generelt er et vigtigt led i udviklingen af landdistrikterne. Manglende adgang til bredbånd nedsætter landbrugernes konkurrenceevne betydeligt og begrænser deres muligheder for at indføre bedre og innovative driftsmetoder, tilpasse produktionsmønstrene til den økonomiske udvikling og styre produktionsmængden og -kvaliteten. Desuden begrænser det deres viden om markeder og økonomiske tendenser samt om forskning og udvikling på landbrugsområdet. Det indskrænker endvidere landbrugernes forretningsmuligheder, forhindrer dem i at gøre brug af rådgivningstjenester, begrænser deres kontakt med lokale og nationale administrationer og gør det vanskeligt for dem at deltage i beslutningsprocesserne.

¹³ Eurostats definition baseret på urbaniseringsgraden.

¹⁴ KOM(2008) 394 af 25.6.2008.

¹⁵ Eurostat.

¹⁶ Ifølge Idates definition af landdistrikt. Yderligere oplysninger findes i bilaget.

¹⁷ Ifølge Idates definition af landdistrikt. Yderligere oplysninger findes i bilaget.

Manglende adgang til internettet og e-tjenester kan også svække landbrugernes incitament til at videreudanne sig, og den afsmittende virkning af at dele og udveksle erfaringer mindskes.

Små og mellemstore virksomheder samt mikrovirksomheder

Ikt kan anspre (små) landbrugsbedrifter og andre virksomheder, herunder i fødevarersektoren, til at samarbejde, etablere netværk og udvide deres aktiviteter og dermed styrke konkurrenceevnen. Ikt kan have en positiv indflydelse på arbejdspræstationerne og arbejdskraftens produktivitet og hjælpe landbrugerne til at udfylde deres flersidede rolle i landdistrikterne. Desuden kan ikt give stordriftsfordele samt mulighed for at drive e-forretning og adgang til e-handel og e-banktjenester.

Øget brug af ikt i fødevarersektoren og etablering af infrastruktur, der giver virksomhederne adgang til internet, kan blive vigtige vækstfaktorer for sektoren, idet de skaber merværdi og fører til en bedre integration mellem landbrugs- og fødevarerforarbejdningsvirksomheder.

De unge

Ungdommen er en af hoveddrivkræfterne bag ikt-udviklingen i landdistrikterne. Manglende internetadgang isolerer de unge fra begivenheder og informationsstrømme verden over og begrænser deres adgang til arbejdsmarkedet og midlerne til at erhverve færdigheder, der kan føre til højtbetalte job. Derfor er det altafgørende, at især unge, der efter endt skolegang er på vej ud i erhvervslivet, får adgang til internet og relevante applikationer, hvis de skal overtales til at blive i landdistrikterne.

Kvinder

Flere og flere kvinder i landdistrikterne bliver iværksættere og involverer sig i samfundsøkonomiske aktiviteter. Deres adgang til arbejdsmarkedet skal lettes yderligere, og én måde at gøre dette på er ved at give dem højhastighedsadgang til internettet og styrke deres it-færdigheder.

Ældre og dårligt stillede grupper

Landbrugere ved slutningen af deres karriere, ældre og dårligt stillede grupper i landdistrikterne har særlige behov, der for en stor del kan tilgodeses ved hjælp af tilgængelige og relevante teknologier og ikt-anvendelser. Ikt kan lette disse gruppers adgang til offentlige serviceydelser, jobmuligheder og kvalitetsuddannelser.

3.3. Fordelene ved ikt-projekter i landdistrikterne¹⁸

Ved at skaffe landdistrikterne tjenester, produkter og bedre infrastruktur kan der opnås en lang række virkninger og fordele. Dog må der tages hensyn til eksisterende miljømæssige begrænsninger.

For eksempel ved at investere i online-reservationsystemer og webportaler vil landbrugere og virksomheder i landdistrikterne kunne give folk både i og uden for lokalsamfundet bedre adgang til information og fritidsmuligheder, skabe bevidsthed om lokale naturværdier og

¹⁸ Baseret på SAACNRA-undersøgelsens analyse af god praksis, s. 25-38.

sociale tilbud, øge antallet af turister, skabe vækst og beskæftigelsesmuligheder og sætte skub i den økonomiske og sociale udvikling.

Ikt-projekter kan også have en yderst positiv virkning, hvis de målrettes mod at tilføre lokale produkter merværdi eller forbedre forsyningskædesystemer, mod præcisionslandbrug, kortlægning og fremme af decentraliserede vedvarende energikilder som bioenergi, bevarelse af naturarven, formidling af offentlig information og virksomhedsoplysninger, oplysninger til bestemte brugere og til uddannelsesformål, kapacitetsudvikling osv. Samtidig kan der være positive afsmittende virkninger i form af øget brug af bioenergi, bedre adgang til erhvervsuddannelsesmuligheder, udvikling af erhvervsvejledning, effektive offentlige serviceydelser, fremme af bæredygtigt landbrug og sidst, men ikke mindst, overførsel af innovation og udbredelse af god praksis.

4. TILTAG TIL FREMME AF IKT I LANDDISTRIKTERNE

4.1. ELFUL og ikt

Aktioner

I indeværende programmeringsperiode lægges der i forbindelse med udviklingen af landdistrikterne særlig vægt på ikt. I 65 landdistriktudviklingsprogrammer (ud af i alt 94¹⁹) henvises der til bredbånd og ikt i analysen af udgangssituationen, mens 37 udviklingsprogrammer nævner bredbånd og ikt i forhåndsevalueringen. Analyserne bekræfter, at der er store forskelle medlemsstater og regioner imellem. **I halvdelen af programområderne (44 udviklingsprogrammer opstillet af 7 medlemsstater) anerkendes ikt-situationen i landdistrikterne som værende på gennemsnittet, mens den i 16 programmer (13 medlemsstater) anses for ringe.**

ELFUL støtter udviklingen af ikt-virksomheder, ikt-tjenester, ikt-færdigheder og bredbåndsnet i landdistrikterne på forskellige måder²⁰. Direkte aktioner vedrørende **ikt som basisserviceydelse** i økonomien i landdistrikterne omfatter udvikling af e-sundheds-tjenester, sundhedsrådgivning og lægebehandling, virksomhedsstøtte, lokale offentlige serviceydelser, mobile ikt-centre og ikt-centre for unge, offentlige internet-/kommunikations-adgangspunkter, bredbåndsinfrastruktur, herunder trådløs teknologi mv. Særlige situationsbetingede aktioner omfatter blandt andet it-udstyr til små skoler, transporttjenester, der bestilles pr. telefon, sikkerhed for befolkningen i landdistrikterne, telearbejde og særlige ikt-intitativet i landsbyer (47 udviklingsprogrammer i 16 medlemsstater)²¹.

Landbrugeres ikt-relaterede virksomhed uden for landbruget nævnes i 21 udviklingsprogrammer (15 medlemsstater) og omfatter udvikling af e-tjenester, e-handel, adgang til internettet mv. Landbrugere kan yderligere opgradere deres it-udstyr ved hjælp af foranstaltningen til **modernisering af landbruget**. Oprettelse af websteder til markedsføring og elektronisk reservation, webportaler og informationscentre for turister vil kendetegne de

¹⁹ Dette tal omfatter også de seks ramme- og netværksudviklingsprogrammer for landdistrikterne, der dog ikke indgår i analysen. Yderligere oplysninger findes i bilaget.

²⁰ Alle programmer støtter investeringer i hardware og software.

²¹ Flere medlemsstater har valgt at lade indholdet af visse foranstaltninger være åbent og har således ikke opstillet særligt udvalgte aktioner. Disse er ikke talt med.

ikt-aktioner vedrørende **turisme i landdistrikterne**, der er planlagt i 34 udviklingsprogrammer (13 medlemsstater).

Udvikling af ikt-baserede tjenester, etablering af samarbejdsnet og klynger, e-handel og e-markedsføring bliver hovedmålene for **mikroforetagender og andre virksomheder i landdistrikterne, der ikke er beskæftiget med landbrug**, fremgår det af 28 udviklingsprogrammer (17 medlemsstater).

Landbrugs-, skovbrugs- og fødevarerforarbejdningsvirksomheder får adgang til omfattende støtte til **faglig uddannelse i ikt og udvikling af it-færdigheder** (40 udviklingsprogrammer), e-læring (13 udviklingsprogrammer), informationsarbejde ved hjælp af ikt (11 udviklingsprogrammer) og områdespecifikke aktioner som netsamarbejde, demonstrationsprojekter og fjernundervisning.

Brug af ikt til gavn for miljøet er repræsenteret ved systemer til teledetektering og overvågning af skovbrande, kommunikationsudstyr (f.eks. til forebyggelse af skovbrande) og netsamarbejde (14 udviklingsprogrammer).

Udviklingsprogrammerne for landdistrikterne vil desuden støtte investeringer i informationsteknologi, f.eks. net i offentlige bygninger, uddannelse og oplysning om miljøaspekter under Natura 2000 i kombination med internetfora for udveksling af synspunkter, databaser og e-kataloger med henblik på bevarelse af biodiversiteten, rådgivningstjenester, fremme af producentgrupper, styrkelse af landdistriktbefolkningens e-færdigheder mv. Nationale og regionale webportaler for netværk for landdistriktudviklingen vil også blive støttet.

Aktioner under Leader-aksen kan omfatte et bredt udvalg af ikt-investeringer i landdistrikterne, herunder investeringer i innovativ kommunikationsteknologi til støtte for turisme, produktionssektorerne, miljøet, kulturværdier som led i et samarbejde på tværs af regioner og landegrænser, uddannelse og internetadgang.

Budget

Ikt-aktioner inden for landdistriktudviklingen indgår i en række foranstaltninger, der også omfatter aktioner, som ikke er ikt-relaterede²². De samlede ELFUL-udgifter til basisserviceydelser til befolkningen i landdistrikterne vil beløbe sig til 2,7 mia. EUR. Yderligere 4,9 mia. EUR vil blive brugt på diversificering af landbruget, etablering af ikke-landbrugsrelaterede mikrovirksomheder og turisme i landdistrikterne. Uddannelses- og oplysningsaktioner under ELFUL (herunder aktioner vedrørende e-færdigheder) tegner sig for i alt 1,2 mia. EUR. Der vil eventuelt kunne tildeles yderligere støtte til ikt-projekter under Leader-aksen og/eller andre foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne.

En stor del af midlerne til teknisk bistand i landdistriktudviklingsprogrammerne er afsat til investeringer i hardware og software i den offentlige administration, så der kan tilbydes onlinetjenester til (potentielle) ansøgere.

²² Programmeringen af budgettet for udvikling af landdistrikterne sker på akse- og foranstaltningsniveau, ikke på aktionsniveau. Derfor foreligger der ikke data om investeringer for de enkelte aktioner.

Målretning, overvågning og evaluering

Den fælles overvågnings- og evalueringsramme for landdistriktudviklingen i perioden 2007–2013 udgør et solidt grundlag for målretning af foranstaltninger samt overvågning og evaluering af situationen i landdistrikterne på grundlag af en række indikatorer, bl.a. vedrørende ikt.

Inden for denne ramme stræber Østrig for eksempel mod at sikre, at 80 000 indbyggere får glæde af bedre serviceydelser via internettet, mens Tjekkiet har planer om at nå ud til 70 000 indbyggere. Hvad angår internetdækningen, sigter Finland mod trådløs internetadgang i hele landet i 2013, mens Litauen for eksempel stræber mod en internetdækning på 99 % via 2 500 internetadgangspunkter.

4.2. Samhørighedsfonden og ikt

For at nå de overordnede mål må Fællesskabets og de nationale og/eller regionale finansieringskilder og politikker, der har betydning for ikt-udviklingen i landdistrikterne, sigte mod at opnå den størst mulige synergivirkning.

I den nuværende programmeringsperiode vil Samhørighedsfonden fortsat støtte ikt-udviklingen, herunder i landdistrikterne. Ca. 15,3 mia. EUR (4,4 % af Samhørighedsfondens samlede budget) vil blive investeret direkte i højt prioriterede ikt-projekter, herunder offentlige serviceydelser på internettet og bredbåndsinfrastruktur. Den Europæiske Socialfond (ESF) vil investere betydelige beløb i e-færdigheder i forbindelse med forskellige strategiske mål, f.eks. livslang læring, forbedring af arbejdsstyrkens omstillingsevne og kurser for arbejdsløse, bl.a. i landdistrikterne.

4.3. Forskning

Forskning medvirker til at klarlægge ikt-behovene og finde frem til effektive og virkningsfulde måder at løse eksisterende problemer på. Ud over støtten til projekter under RP6 og RP7 er der etableret to ERA-net, der sorterer under Den Stående Komité for Landbrugsforskning (ICT-AGRI og RURAGRI), og som navnlig tager sigte på koordinering af nationale forskningsprogrammer, bl.a. på området ikt-anvendelser i landbruget og i landdistrikterne.

4.4. Ikt-projekter i landdistrikterne og faktorer, der er afgørende for en vellykket gennemførelse²³

Ikt-projekterne i Europas landdistrikter lægger især vægt på følgende aspekter: i) udstyr, der giver adgang til internettet, ii) indhold, herunder hvad der interesserer brugerne på internettet og får dem til at bruge nettet, og iii) udvikling af nye færdigheder, der gør det muligt at bruge internettet. Projekter, der kombinerer alle tre aspekter, har størst virkning.

Ud over god projektstyring er der en række økonomiske, politiske og sociale faktorer, der er afgørende for, om ikt-projekter i landdistrikterne bliver en succes, og om lokalbefolkningen tager projekterne til sig og udnytter resultaterne, også på lang sigt.

²³ Baseret på SAACNRA-undersøgelsens analyse af god praksis, s. 25-38.

Finansiel støtte fra Fællesskabet

Omkostningerne ved at etablere infrastruktur, tilbyde uddannelse og skræddersy tjenester er højere i landdistrikterne af en række årsager, der allerede er nævnt ovenfor. Mange kommercielle udbydere retter deres aktiviteter mod tæt befolkede by- og forstadsområder, hvor de kan få flest mulige kunder og størst muligt afkast af deres investeringer. I landdistrikterne går det i starten ofte trægt med at få kunder, da befolkningen er mere tøvende med at indføre ny teknologi end i byområderne. Offentlige midler, herunder **støtte fra EU, kan medvirke til at slå bro over kløften, når det gælder investering i ikt-infrastruktur, onlinetjenester og andre foranstaltninger, der stimulerer efterspørgslen** i landdistrikterne, herunder i bjergegne og ømråder. Det er vigtigt, at disse områders behov tilgodeses tilstrækkeligt i de nationale og regionale strategier.

Støtte fra nationale og regionale myndigheder

Ud over at skabe finansieringsmuligheder har **forskellige former for national og regional støtte** været med til at øge ikt-projekternes succes og vedvarende effekt i landdistrikterne i de senere år. Hvad enten der har været tale om økonomisk eller retlig støtte eller om, at regeringer eller lokale myndigheder har igangsat projekterne, er der skabt fordele såvel for landbrugs- og fødevarer virksomheder og andre virksomheder som for befolkningen i landbrugsdistrikterne som helhed.

Lokale aktørers engagement og samarbejde

Lokale (økonomiske) aktørers engagement kan have stor betydning for et projekt, hvis aktørerne forfølger en egeninteresse i indførelsen af den nye teknologi. Det er nødvendigt, at **lokalbefolkningen inddrages**, hvis projekterne skal have en vedvarende effekt. Bredbåndssaggregering på lokal-, fællesskabs- eller gruppeplan kunne være et skridt på vej mod iværksættelse af lokale bredbåndstiltag og yderligere medvirke til at, der udformes (bedre) bredbåndsstrategier. Der må lægges større vægt på **samarbejde inden for lokalsamfundene** i spørgsmål om bredbåndssressourcer og –udstyr samt effektiv udnyttelse heraf. Dette bekræftes også af erfaringerne med god praksis fra Leader+.

Nødvendigheden af at forstå og reagere på nye forretningsmuligheder og -behov

Globaliseringen og internettet har skabt intens konkurrence om markederne og kunderne. Virksomhederne i landdistrikterne er nødt til at reagere på denne udvikling og udnytte fordelene ved ikt for at overleve.

Indsigt i, **hvad potentielle brugere ønsker**, og i hvilken form, kan i høj grad fremme udbredelsen af ikt og gøre det muligt at opfylde behovene i landdistrikterne på passende vis. Derved kan problemtilstande som arbejdsløshed, ringe udnyttelse af internettet og manglende adgang til viden i landdistrikterne forbedres. Hvis lokalsamfundene i højere grad involveres i projekterne, endda direkte i projektstyringen, kan det betyde, at resultaterne får større udbredelse, at investeringerne giver større afkast, og at aktiviteterne videreføres, efter at den indledende støtte er ophørt.

4.5. Fremme af god ikt-praksis i landdistrikterne

Udveksling af god praksis fremmer udviklingen af innovative produkter og tjenester, skaber merværdi i udviklingen af strategier, giver øget viden og viser, hvordan korrekt udnyttelse af aktiverne kan føre til værdifulde og positive resultater.

En undersøgelse, der er gennemført for Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter, har resulteret i en database over 67 eksempler på **god ikt-praksis i landdistrikterne**. Hvis disse eksempler videreformidles, kan de sætte gang i innovative projekter og støtte strategierne for landdistrikterne. Database omfatter projekter, der er finansieret af private midler og/eller fællesskabsmidler, hovedsagelig i perioden 2000-2006. Projekterne indgår også i den database, der er tilknyttet den europæiske bredbåndwebportal, som Kommissionen lancerede i juni 2008²⁴.

En sådan udveksling af god praksis for udviklingen af landdistrikterne kan yderligere integreres i EU's og de nationale netværk for landdistriktudvikling og Interreg-programmerne samt fremmes via Leader-aksen.

5. KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Udbredelsen af ikt i landdistrikterne kræver en stærk strategi med komplementaritet og synergi mellem Fællesskabets og de nationale og regionale midler og politikker, der bidrager til landdistriktudviklingen.

Denne meddelelse tjener følgende formål:

- At bekræfte målsætningen om "bredbånd til alle" i 2010, som fastlagt i den europæiske økonomiske genopretningsplan, og erindre om, at 30 % af befolkningen i EU's landdistrikter²⁵ i dag er udelukket fra bredbåndsadgang.
- At opfordre medlemsstaterne til at udnytte midlerne til bredbåndsinfrastruktur under den økonomiske genopretningsplan på effektivt og virkningsfuldt og stimulere økonomisk og social aktivitet i landdistrikterne. Til dette formål bør landdistriktudviklingsprogrammerne tilpasses og målrettes i 2009 under hensyntagen til medlemsstaternes behov, så snart Rådet har godkendt Kommissionens forslag.
- At anbefale, at der tages yderligere skridt til at styrke udbuddet af og efterspørgslen efter ikt-teknologi. Blandt andet bør der iværksættes tiltag for at øge mulighederne for lokal- og backhaul-adgang til ikt-infrastruktur til en rimelig pris samt for adgang til og udvikling af onlinetjenester og relevant indhold for landbrugsbedrifter og andre virksomheder i landdistrikterne. For at stimulere efterspørgslen bør der gøres en indsats for at fremme pc-ejerskab, ikt- og e-virksomhedsuddannelse for landbrugere, fødevarerforarbejdningsvirksomheder og andre virksomheder i landdistrikterne samt tiltag for at styrke landdistriktbefolkningens it-færdigheder. Tiltagene bør ledsages af netværksaktiviteter, benchmarkanalyse, overvågning og andre foranstaltninger (eventuelt som led i eksisterende ikt-observatorier), der stræber mod at styrke den lokale og regionale kapacitet til at planlægge, styre og gennemføre ikt-projekter som led i landdistriktudviklingsprogrammerne.
- At tilskynde medlemsstaterne til at gøre brug af budgetterne for teknisk bistand til at iværksætte undersøgelser og analyser af ikt-situationen i landdistrikterne, kortlægning af igangværende ikt-initiativer og overvågning af ikt-indikatorer.

²⁴ www.broadband-europe.eu.

²⁵ Ifølge Idates definition af landdistrikt.

- At opfordre medlemsstaterne til, at de i deres årlige rapporter om udviklingen i landdistrikterne fra og med 2010 anfører ikt-relaterede tiltag, der er gennemført i rapporteringsåret, eventuelt med oplysninger om finansieringen. Kommissionen er rede til at udarbejde en rapport på grundlag af de oplysninger, medlemsstaterne forelægger.
- At tilskynde medlemsstaterne og regionerne kraftigt til at lægge større vægt på ikt-tiltag, både i landbruget, skovbruget og fødevarerektoren, i forbindelse med midtvejs-evalueringen af landdistriktudviklingen i 2010, og på de fremskridt, der gøres. På baggrund heraf bør medlemsstaterne foreslå yderligere styrkede ikt-relaterede tiltag og tilpasninger af landdistriktudviklingsprogrammerne, hvor det er nødvendigt.
- At understrege, at nøje målretning og komplementaritet i brugen af fællesskabsmidlerne er en forudsætning for, at der opnås effektive resultater og synergivirkninger. Derfor er det afgørende, at de nationale og regionale myndigheder, der forvalter de forskellige fællesskabsmidler (ESF, Samhørighedsfonden, ELFUL), samarbejder tæt med hinanden.
- At understrege, at det er vigtigt at formidle og udveksle god ikt-praksis i landdistrikterne via det europæiske og de nationale netværk for landdistriktudvikling. EU's netværk for landdistriktudvikling bør rumme nyttige anvisninger om gennemførelsen af ikt-politikkerne i landdistrikterne. Der vil blive afholdt et arrangement i denne sammenhæng i anden halvdel af 2010.
- At tilskynde ikt-projektledere og –udviklere i landdistrikterne til at bruge de europæiske ikt-webportaler, der er oprettet (www.broadband-europe.eu og www.ePractice.eu).